

Sygn. I C 207/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Gabriela Wiśniewska

Protokolant: Agnieszka Żmijewska

po rozpoznaniu 25 sierpnia 2016 r. w Nowym Dworze Mazowieckim

na rozprawie

sprawy z powództwa M. G.

przeciwko I. (...) w W.

o zapłatę

I. zasądza od I. (...) w W. na rzecz M. G. kwotę 9.379,98 zł (dziewięć tysięcy trzysta siedemdziesiąt dziewięć 98/100 złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 lipca 2013 roku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od I. (...) w W. na rzecz M. G. kwotę 1.786,19 zł (jeden tysiąc siedemset osiemdziesiąt sześć 19/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. poleca zwrócić powodowi M. G. niewykorzystaną kwotę 64,06 zł (sześćdziesiąt cztery 06/100 złotych) uiszczoną tytułem zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego i zaksięgowaną pod poz. (...)

Sygn. akt I C 207/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim

z dnia 25 sierpnia 2016 r.

Pozwem z dnia 13 stycznia 2015 r. powód M. G., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą M. (...) w Ł., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, domagał orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, by pozwany I. (...) w W. (dalej: I.), zapłacił powodowi kwotę 12 422,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 lipca 2013 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód wskazał, że dochodzona pozwem kwota stanowi uzupełnienie należnego powodowi odszkodowania z tytułu odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody komunikacyjnej z dnia 4 kwietnia 2013 r., który posiadał wykupioną polisę OC u pozwanego. W wyniku zdarzenia poszkodowany N. P. został pozbawiony możliwości korzystania z pojazdu, wobec czego zmuszony był zawrzeć umowę najmu pojazdu zastępczego. Pozwany wypłacił powodowi odszkodowanie z tytułu refundacji zasadnych kosztów wynajmu pojazdu zastępczego w kwocie 5 904 zł. Należne odszkodowanie powinno wynosić w ocenie powoda 17 527,50 zł. Różnica pomiędzy kwotą wypłaconego

odszkodowania a kwotą, którą powód rzeczywiście poniósł stanowi wysokość żądania, wskazaną w pozwie (pozew, k. 1 – 9).

W dniu 20 stycznia 2015 r. tutejszy Sąd wydał w sprawie o sygn. akt (...) nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w całości uwzględniający roszczenie powoda (nakaz zapłaty, k. 35).

W dniu 13 lutego 2015 r. I., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje stanowisko strona pozwana podała, że I. uznał co do zasady swoją odpowiedzialność, na skutek czego została powodowi wypłacona kwota 5 904 zł tytułem uzasadnionych kosztów najmu pojazdu zastępczego, natomiast w pozostałym zakresie szkoda nie została wykazana (sprzeciw, k. 41 – 43).

W toku postępowania stanowisko stron nie uległo zmianom.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 kwietnia 2013 r. miało miejsce zdarzenie drogowe, w wyniku której samochód poszkodowanego N. P., marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...), uległ uszkodzeniu. W dniu zajścia powyższego zdarzenia sprawca wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przez pozwanego (dowód: bezsporne, akta szkody (...)).

Tego samego dnia powód jako wynajmujący zawarł z poszkodowanym jako najemcą umowę najmu samochodu V. (...) za kwotę czynszu najmu w wysokości 250 zł netto za dobę. Umowa została zawarta na przewidywany czas likwidacji szkody, tj. na okres od 4 kwietnia 2013 r. do 31 maja 2013 r. Koszt całości usługi z podatkiem VAT oszacowano na kwotę 17 527,50 zł (dowód: umowa najmu, faktura VAT nr (...) k. 13 – 14). Poszkodowany nie jest płatnikiem VAT (dowód: oświadczenie, k. 18).

Powód jako cesjonariusz także w dniu 4 kwietnia 2013 r. zawarł z poszkodowanym jako cedentem, umowę cesji wierzytelności. Przedmiotem tej umowy była wierzytelność (prawo do zwrotu kosztów z tytułu najmu pojazdu zastępczego) przysługująca z tytułu OC sprawcy w związku ze szkodą komunikacyjną (dowód: umowa cesji, k. 16). Poszkodowany N. P. zamieszkuje w C., a samochód jest mu niezbędny w celu dojazdów do pracy, zawożenia dzieci na zajęcia dodatkowe oraz dojazdów do starszych rodziców (dowód: oświadczenie, k. 17).

I. pismem z dnia 23 maja 2013 r. poinformował powoda o przyznaniu odszkodowania w kwocie 9 100 zł, pismem z dnia 11 lipca 2013 r. poinformował o przyznaniu odszkodowania w kwocie 525 zł jako refundację kosztów holowania oraz kwoty 1 168,85 zł za czas parkowania uszkodzonego pojazdu, natomiast pismem z dnia 17 stycznia 2014 r. poinformował o przyznaniu odszkodowania w kwocie 5 904 zł jako refundację zasadnych kosztów pojazdu zastępczego za okres 32 dni po stawce 184,50 zł brutto za dzień wynajmu pojazdu, odpowiadającego klasą uszkodzonemu pojazdowi (dowód: pisma, k. 20 – 22). Przeprowadzona analiza charakteru uszkodzeń pojazdu M. wykazała, że naprawa pojazdu jest nieuzasadniona. Dlatego szkoda została zakwalifikowana jako tzw. szkoda całkowita (dowód: pismo z dnia 24 kwietnia 2013 r., akta szkody – brak numeracji kart).

Wobec nieuwzględnienia przez ubezpieczyciela wszystkich roszczeń, pismem z dnia 7 kwietnia 2014 r. powód złożył odwołanie od decyzji o przyznaniu odszkodowania, wnosząc o ponowną analizę poniesionych kosztów (dowód: pismo, k. 23 – 25). W odpowiedzi na ww. pismo I. podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w poprzednich pismach (dowód: pismo, k. 26).

Pismem z dnia 16 października 2014 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 12 422,86 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego, holowania oraz parkowania uszkodzonego pojazdu należącego do N. P. (dowód: wezwanie do zapłaty, k. 28).

Średnia stawka wynajmu samochodu o parametrach zbliżonych do pojazdu M. (...) w I połowie 2013 roku na terenie W. i okolic (w tym C.) wynosiła około 218 zł netto za dobę, przy zakresie od 162 zł do 280 zł. Zastosowana przez powoda stawka w wysokości 250 zł netto za dobę wyższa od stawki przeciętnej i nieco niższa od stawki maksymalnej. Analiza została wykonana w oparciu o porównanie cen firm oferujących swoje usługi wynajmu pojazdów w I połowie 2013 roku o parametrach techniczno – użytkowych jak dla pojazdu uszkodowanego, na terenie W. i okolic, w tym C., gdzie N. P. ma miejsce zamieszkania (dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu ruchu drogowego i techniki samochodowej T. D., k. 93 – 95). Parametry techniczne pojazdu oraz dostępność oferty firmy były podstawowym kryterium dokonanego porównania (dowód: uzupełniająca opinia biegłego sądowego z zakresu ruchu drogowego i techniki samochodowej T. D., k. 123 – 124).

Sąd dał wiarę wymienionym wyżej dowodom z dokumentów oraz załączonym aktom szkody, które nie budziły wątpliwości Sądu co do ich wiarygodności. Nie były one także kwestionowane przez strony, w związku z czym Sąd mógł uznać wykazane nimi okoliczności za ustalone na podstawie art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c.

Sąd uznał za wiarygodne i przekonujące opinie biegłego sądowego z zakresu ruchu drogowego i techniki samochodowej T. D.. W ocenie Sądu biegły w sposób wyczerpujący, rzeczowy i logiczny odpowiedział na postawione pytania. Udzielił precyzyjnych wyjaśnień odnośnie ustalenia kosztów najmu pojazdu tej samej klasy co uszkodzony w niniejszej sprawie pojazd, przez okres konieczny, pozwalający na wyeliminowanie negatywnych dla uszkodzonego następstw wypadku, przy uwzględnieniu średnich rynkowych stawek czynszu najmu dla pojazdu tej samej klasy, co uszkodzony, obowiązujących na rynku lokalnym. Pełnomocnik powoda zgłosił szereg pytań do biegłego, na które udzielił on wyjaśnień w opinii uzupełniającej, która nie była przez strony kwestionowana.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części, zaś w pozostałej podlegało oddaleniu jako niezasadne.

Bezsporna w niniejszej sprawie była odpowiedzialność pozwanego za szkodę poniesioną przez uszkodzonego w wyniku zdarzenia z 4 kwietnia 2013 r. Na obecnym etapie postępowania spór dotyczył wysokości kosztów poniesionych przez N. P. na wynajem pojazdu zastępczego. Poza sporem pozostaje okoliczność, że zakres szkody obejmuje również utratę możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia i związane z tym koszty najmu pojazdu zastępczego.

W myśl art. 822 § 1, 2 i 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

W myśl art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Zgodnie zaś z art. 13 ust. 2 i art. 36 ust. 1 tej ustawy odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia OC jest określona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza, kierowcy samochodu, którego odpowiedzialność wynika z art 436 § 2 k.c. Do rozstrzygnięcia o odszkodowaniu ubezpieczeniowym przy ubezpieczeniu OC koniecznym było więc sięgnięcie do ogólnych reguł Kodeksu cywilnego odnoszących się do zakresu odszkodowania, w szczególności do przepisu

art. 361 § 1 i 2 k.c. Reguły te nakazują przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego (por. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSP 2002, z. 7-8, poz. 103, czy uchwała z dnia 21 marca 2003 r., III CZP 6/03, OSNC 2004, z. 1, poz. 4). Podstawową funkcją odszkodowania jest bowiem kompensacja, co oznacza, że odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody. Oceny, czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, jak podkreślał Sąd Najwyższy, należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy (por. np. uzasadnienia wyroku z dnia 20 lutego 2002 r., V CKN 1273/00 niepubl. czy wyroku z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00 niepubl.).

Sąd stwierdził, że powództwo co do zasady było uzasadnione, w świetle aktualnych poglądów orzecznictwa, wskazujących, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego nie służącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (uchwała SN z 17.11.2011r., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28). Według tego poglądu, utrata możliwości korzystania z pojazdu stanowi negatywne następstwo majątkowe, a wydatki, które służą ograniczeniu (wyłączeniu) tego negatywnego następstwa należy kwalifikować jako szkodę majątkową podlegającą naprawieniu w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela wynikającej z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym znaczenie dwóch kryteriów – celowości wydatków oraz ich ekonomicznego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 76/13, Biul.SN 2013/11/13-14, potwierdził również, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego, jeżeli odszkodowanie ustalone zostało w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu mechanicznego sprzed zdarzenia powodującego szkodę, a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna (tzw. szkoda całkowita), co miało miejsce w stanie faktycznym ustalonym w niniejszej sprawie.

Za wydatek niezbędny (celowy) należy uznać wydatek poniesiony na korzystanie z innego pojazdu w takim zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swojego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Wydatki ekonomicznie uzasadnione to wydatki na najem pojazdu zasadniczo o podobnej klasie do pojazdu uszkodzonego lub zniszczonego, poniesione w oparciu o stawki czynszu najmu, które obowiązują na danym rynku lokalnym (ceny rynkowe za tego typu usługi) i w czasie naprawy pojazdu mechanicznego lub do czasu nabycia nowego pojazdu.

W niniejszej sprawie pozwany nie kwestionował celowości kosztów najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego, uznając zasadność tego kosztu, jednak nie w okresie, w jaki domagał się powód. Sporna była również stawka najmu pojazdu wynajętego przez poszkodowanego, która wynosiła 250 zł za dobę.

Działające na rynku firmy oferują różne ceny, różny jest zakres świadczonych usług, ich standard czy dostępność dla poszkodowanego. Trudno wymagać od poszkodowanego, aby w takiej sytuacji, gdy samochód zastępczy jest mu niezbędny, jak ustalił Sąd, prowadził poszukiwania usługodawcy oferującego najtańsze usługi. Podkreślić także należy, że stawka przyjęta przez firmę, która wynajęła pojazd zastępczy nie odbiega drastycznie od stawek rynkowych wskazanych przez biegłego w niniejszej sprawie. Biegły w swojej opinii podał, że wynajęcie samochodu zastępczego na rynku właściwym dla miejsca zamieszkania powoda mieści się w przedziale cenowym 162 – 280 zł netto. Tymczasem stawka wynikająca z faktury z wynosi 250 zł netto. Zatem mieściła się w granicach rynkowych cen najmu. Jednak, jak ustalono w stanie faktycznym, średnia stawka wyniosła w okolicach zamieszkania poszkodowanego 218 zł. W tych okolicznościach Sąd nie był w stanie przyznać stawki za dobę najmu powoda, w wysokości żądanej przez powoda. Sąd uznał w oparciu o niekwestionowaną opinię biegłego sądowego, że zasadną stawką będzie kwota 218 zł netto za dobę, czyli kwota 268,14 zł brutto. Okolicznością niezaprzeczoną przez pozwanego jest oświadczenie poszkodowanego, iż nie

jest płatnikiem podatku VAT. Fakt ten należało zatem uznać, zgodnie z art. 230 k.p.c., za przyznany. W konsekwencji ustalone odszkodowanie winno być wyrażone w kwocie brutto. Z opinii biegłego, na którą powołał się Sąd, wynika stawka wynajmu pojazdu zastępczego w kwocie netto, tj. 218 zł za dobę. Skoro wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z dnia ustalenia odszkodowania (art. 363 § 2 k.c.), a sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług, to przy nabyciu towaru opodatkowanego tym podatkiem nabywca dokonuje zapłaty ceny obejmującej podatek od towarów i usług jako podatek cenotwórczy. Innymi słowy, miernikiem rozmiaru szkody jest cena obejmująca podatek od towarów i usług (por. np. uchwała z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSNC 2002, nr 6, poz. 74 oraz wyrok z dnia 7 sierpnia 2003 r., IV CKN 387/01, nie publ.). Nabywca towaru lub usługi opodatkowanych podatkiem od towarów i usług obowiązany jest zapłacić zbywcy cenę, której składnikiem pozostaje także ten podatek.

Brak było również podstaw do podważenia przyjętego przez powoda okresu trwania najmu pojazdu zastępczego od dnia 4 kwietnia 2013 roku. Powód w pozwie wskazał, że wypłata odszkodowania przez pozwanego ubezpieczyciela nastąpiła w dniu 29 maja 2013 roku. W odpowiedzi na pozew pozwany nie odniósł się do chwili wypłaty odszkodowania, a wskazał jedynie bezsporną okoliczność, że decyzja co do jego przyznania zapadła w dniu 24 kwietnia 2013 roku i od tej pory poszkodowany winien czynić starania w kierunku zbycia wraku pojazdu i nabycia nowego. Pozwany nie zakwestionował samej daty wypłaty odszkodowania, która nie jest tożsama z datą wydania decyzji o wypłacie należnej kwoty poszkodowanemu. W szczególności pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wskazał żadnych dowodów, z których wynikałoby, że wypłata odszkodowania nastąpiła w dniu wydania decyzji, tj. w dniu 24 kwietnia 2013 r.

Roszczenie powoda obejmowało 57 dni, zatem 57 x 268,14 zł daje kwotę 15 283,98 zł. Po potrąceniu kwoty wypłaconej przez I. – 5 904 zł, do zapłaty pozostaje kwota 9 379,98 zł. W tej sytuacji, skoro poszkodowany poniósł koszty, pozostające w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem z 4 kwietnia 2013 r., w wysokości obliczonej powyżej, to pozwany jest zobowiązany do naprawienia szkody właśnie w takiej wysokości, tj. 9 379,98 zł. Dlatego ta kwota została zasądzona na rzecz powoda, jako różnica pomiędzy należnym odszkodowaniem a kwotą wypłaconą przez ubezpieczyciela (15 283,98 zł – 5 904 zł), o czym orzeczono w pkt. I wyroku. Zaś dalej idące powództwo zostało oddalone (pkt II wyroku).

Odsetki od powyższej kwoty Sąd przyznał od dnia 12 lipca 2013 roku zgodnie z wnioskiem powoda. W myśl art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Należało przyjąć, iż pozwany miał wiedzę o roszczeniu powoda, ponieważ powód przedstawił pozwanemu szczegółowe wyliczenie swoich roszczeń.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt. III wyroku zgodnie z jego wynikiem na podstawie art. 100 k.p.c., ustalając proporcje, w jakich każda ze stron winna uczestniczyć w pokryciu tychże kosztów. Z uwagi na fakt, iż powód dochodził łącznie zapłaty kwoty 12 422,86 zł, a ostatecznie na jego rzecz została zasądzona kwota 9 379,98 zł, to uznać należało, że przegrał on proces w 25 % i w takim zakresie obciąża go obowiązek pokrycia kosztów procesu. Pozwany wobec tego winien być obciążony kosztami procesu w 75 %. W tej proporcji nastąpiło rozdzielenie kosztów procesu.

Powód poniósł koszty w kwocie 3 274,94 zł (opłata od pozwu – 622 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika – 2 400 zł, wynagrodzenie biegłego – 235,94 zł), zaś pozwany poniósł koszty w kwocie 2 928,20 zł (wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika – 2 400 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, wynagrodzenie biegłego – 511,20 zł). Wobec powyższego, po dokonaniu kompensaty, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 786,19 zł.

W pkt. IV wyroku Sąd orzekł o zwrocie niewykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 64,06 (uiszczone 300 zł – 235,94 zł tytułem wynagrodzenia przyznanego biegłemu).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)